

Stefan T. Kwiatkowski

Sprawozdanie z konferencji pt. "Nauczyciel jako przewodnik po współczesnym świecie. Innowacje w procesie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli"

Studia z Teorii Wychowania 7/4 (17), 217-222

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPRAWOZDANIA Z KONFERENCJI

STUDIA Z TEORII
WYCHOWANIA
TOM VII: 2016 NR 4(17)

Stefan T. Kwiatkowski

Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie

Sprawozdanie z konferencji pt. „Nauczyciel jako przewodnik po współczesnym świecie. Innowacje w procesie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli”

I Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu „Nauczyciel w procesie rozwoju zawodowego” odbyła się 31 maja 2016 r. w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej (ChAT) w Warszawie. Celem tego naukowego spotkania zorganizowanego przez Katedrę Dydaktyki i Pedagogiki Szkolnej Wydziału Pedagogicznego ChAT we współpracy z Warszawskim Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń (WCIES), było przede wszystkim zaprezentowanie wyników najnowszych badań i analiz teoretycznych odnoszących się do szeroko pojmowanych przemian w sferze optymalnego przygotowania nauczycieli do pracy oraz efektywnego pełnienia przez nich powierzonej im, kluczowej ze społecznego punktu widzenia roli zawodowej.

W konferencji, którą swoim patronatem objął Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, udział wzięli uznani w obszarze edukacji nauczycielskiej specjaliści (zarówno z zakresu teorii, jak i praktyki), reprezentujący nie tylko pedagogiczny, lecz również psychologiczny i socjologiczny punkt widzenia, co nadało jej tak pożądany w dzisiejszej nauce interdyscyplinarny charakter. Obrady podzielone zostały na dwie zasadnicze części: sesję plenarną i panel dyskusyjny.

W sesji plenarnej swoje referaty wygłosili (według kolejności wystąpienia):

- prof. zw. dr hab. Jolanta Szempruch (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) – *Modele kształcenia nauczycieli*

- prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski (Uniwersytet Łódzki – przewodniczący Komitetu Naukowego konferencji) – *Nauczyciele wobec antyinnovacyjnej polityki oświatowej III RP*
 - prof. zw. dr hab. Joanna Madalińska-Michalak (Uniwersytet Warszawski) – *Nauczyciel z pasją: rozwijanie kompetencji emocjonalnych nauczycieli*
 - prof. zw. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej) – *Przywództwo edukacyjne – dyrektor szkoły jako przywódca*
 - dr hab. Inetta Nowosad, prof. UZ (Uniwersytet Zielonogórski) - *Chybione innowacje we współpracy nauczycieli z rodzicami?*
 - dr Dominika Walczak (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Instytut Badań Edukacyjnych) – *Uwarunkowania prestiżu zawodu nauczyciela*
- Natomiast w panelu dyskusyjnym głos zabrali kolejno:
- dr hab. Renata Nowakowska-Siuta, prof. ChAT (Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie, Uniwersytet Warszawski) – *Innowacje w kształceniu nauczycieli z perspektywy porównawczej*
 - mgr Beata Walkiewicz (WCIES) – *Innowacje w systemie doskonalenia pracowników oświaty z perspektywy doświadczeń WCIES*
 - dr hab. Małgorzata Kupisiewicz, prof. APS (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie) – *Kształcenie nauczyciela szkoły specjalnej. Perspektywa surdopedagogiki*
 - mgr Krzysztof Gawroński - *Innowacje prawne w systemie oświaty*

Część wygłoszonych referatów i głosów w panelu dyskusyjnym została, po uzyskaniu pozytywnych recenzji, opublikowana w bieżącym numerze kwartalnika „Studia z Teorii Wychowania”.

Interdyscyplinarny i przekrojowy charakter wygłoszonych referatów niewątpliwie przyczynił się do zarysowania całościowej perspektywy odnoszącej się do pedeutologicznych zagadnień, stanowiących rdzeń prowadzonych prelekcji, obrad i dyskusji. Warto podkreślić, że w audytorium, obok pracowników naukowych uczelni wyższych z całej Polski oraz zainteresowanych poruszaną tematyką studentów, zasiedli przede wszystkim nauczyciele warszawskich szkół, którzy, zgodnie z ideą przyświecającą organizatorom, byli głównymi adresatami tejże konferencji – jej format zakładał bowiem konfrontację treści prezentowanych przez referentów z punktem widzenia praktyków edukacyjnej rzeczywistości, który nadzwyczaj często w niewystarczającym stopniu brany jest pod uwagę przez zatrudnionych w uczelniach wyższych naukowców. Ta swoista wymiana informacji miała posłużyć optymalnemu wykorzystaniu wiedzy, umiejętności i doświadczenia wszystkich

uczestników konferencji. Należy wyraźnie zaznaczyć, że do zgodnej z zamysłem organizatorów interakcji dochodziło przy każdej nadarzającej się sposobności - nie tylko w postaci wnikliwych pytań zadawanych referentom tuż po ich wystąpieniach czy w trakcie zaplanowanej na koniec spotkania dyskusji obejmującej całość poruszanej tematyki, ale także w kularach – podczas planowych przerw w obradach, gdzie można było zaobserwować spontaniczną, żywą i niejednokrotnie bardzo owocną wymianę poglądów pomiędzy poszczególnymi referentami, panelistami i uczestnikami. Z dużą dozą prawdopodobieństwa można domniemywać zatem, że dodatkowym celem, który udało się, obok wspomnianego już celu zasadniczego zrealizować organizatorom, było stworzenie wszystkim zgromadzonemu możliwości nawiązania nowych kontaktów, co stanowi urzeczywistnienie idei *networkingu* (stałego budowania i rozszerzania sieci powiązań zawodowych, które mogą w przyszłości przyczynić się do realizacji wspólnych projektów badawczych czy tworzenia nowych teorii/modeli teoretycznych).

Znaczenie problematyki wyznaczonej przez temat konferencji wynika z faktu, że rola zawodowa nauczyciela podlega współcześnie daleko idącym przemianom. Są one spowodowane niespotykaną dotąd dynamiką zmian zachodzących w otoczeniu szkoły. Dotyczą one zarówno zmian o charakterze społeczno-gospodarczym, jak i politycznym. Należy też wspomnieć o nowych wyzwaniach wynikających z coraz to nowych rozwiązań technicznych i technologicznych, które nauczyciel musi opanować, by efektywnie wywiązywać się z powierzonych mu obowiązków. Sprawia to, że od nauczyciela XXI wieku wymaga się stałego rozwijania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych – jest to wyznacznik profesjonalizmu w tym niezwykle trudnym i odpowiedzialnym społecznie zawodzie. Charakterystyczne jest to, że nauczyciel ma na co dzień do czynienia z sytuacjami nieprzewidywalnymi, wymagającymi od niego podejmowania decyzji i działań bazujących na wiedzy osobistej¹ (Kwaśnica, 2010, s. 294). Ponadto w dobie niemal nieograniczonego dostępu do informacji nie jest on już jedynym źródłem uczniowskiej wiedzy. Staje się stopniowo przewodnikiem po świecie zasobów informacyjnych i organizatorem procesu samodzielnego uczenia się uczniów. Tak zarysowane problemy, będące wynikiem dyskusji prowadzonych podczas konferencji, wskazują na trafność podjętej tematyki dotyczącej, w głównej mierze, innowacyjnego podejścia do edukacji nauczycielskiej.

¹ R. Kwaśnica, *Wprowadzenie do myślenia o nauczycielu*, w: Z. Kwieciński, B. Śliwerski (red.), *Pedagogika. Podręcznik akademicki, t.2*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, s. 294.

Dotkliwie odczuwany w polskiej pedagogice niedostatek interdyscyplinarnego podejścia do złożonych problemów, na które w toku swojej działalności zawodowej napotykać nauczyciele, utrudnia syntetyczne spojrzenie na potencjalne strategie ich rozwiązywania. Rozpatrywanie ich z punktu widzenia wąsko rozumianych dyscyplin humanistycznych i społecznych nie sprzyja przenikaniu się istniejących już opisów i ich interpretacji. Rezultatem takiego niekorzystnego stanu rzeczy jest brak uwzględniania uzyskanych już wcześniej wyników badań psychologicznych i socjologicznych, a także koncepcji filozoficznych, w codziennej pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczycieli. Wyjściem z tej sytuacji może być namysł nad tworzeniem zespołów transdyscyplinarnych, których zadaniem byłoby wspólne formułowanie i rozwiązywanie problemów charakterystycznych dla współczesnej szkoły i pracujących w niej nauczycieli. Tego typu postulaty pojawiły się kilkakrotnie zarówno podczas sesji plenarnej, jak i w panelu dyskusyjnym. Na potrzebę tego typu podejścia wskazywali także uczestnicy konferencji – praktycy, którzy na teorii pedagogiczne patrzą przez pryzmat ich zastosowań praktycznych. Stanowi to punkt wyjścia do myślenia w kategoriach transdyscyplinarnych przy planowaniu koncepcji i programu kolejnej konferencji poświęconej innowacjom w obszarze kształcenia, doksztalcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli. Z pewnością będzie wymagało to zaproszenia do udziału w niej przedstawicieli zarówno innych, zajmujących się pracą człowieka, dyscyplin naukowych (np. psychologia, socjologia, filozofia, ekonomia, zarządzanie, medycyna pracy), jak i reprezentantów wybranych subdyscyplin pedagogicznych (np. pedagogiki pracy, pedagogiki społecznej, pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej czy też pedagogiki specjalnej).

Dr hab. Renata Nowakowska-Siuta, prof. ChAT (Dziekan Wydziału Pedagogicznego ChAT) podczas powitania uczestników konferencji (fot. Łukasz Troc).

Wystąpienie prof. zw. dr. hab. Bogusława Śliwerskiego (fot. Łukasz Troc).

Grupa referentów wraz z organizatorami konferencji (fot. Łukasz Troc).